

Riktlinjer för brandskydd

Landstinget i Kalmar län

Säkerhets- och beredskapsenheten

Fastställt av XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX 200x-xx-xx
Gäller från och med 200x-xx-xx
ARBETSMATERIAL Version 3

Riktlinjer för brandskydd

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Riktlinjer för brandskydd

Inledning

Landstingets invånare upplever Landstinget i Kalmar län som en garant för trygghet och säkerhet och förväntar sig att landstinget strävar efter högsta möjliga brandsäkerhet inom samtliga verksamheter.

Ökade krav på åtgärder för ökad brandsäkerhet och beredskap vid bränder ställs även från lagstiftande myndigheter.

En förutsättning för ett effektivt brandsäkerhetsarbete är en samsyn och samverkan mellan landstingets olika verksamheter. Till detta kommer en fördjupad kunskap om landstingets olika brandrisker och dess konsekvenser. Detta medför en god resurshållning via kloka val av skyddsåtgärder och lägre kostnader för skador och störningar.

Definition

Enligt "Lagen om skydd mot olyckor" som 1/1 2004 ersatte den gamla räddningstjänstlagstiftningen skall nyttjanderättshavare tillsammans med fastighetsägaren, i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka. I övrigt skall man vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand. Brandskyddsarbetet skall vara dokumenterat.

Mål

Brandskyddsarbetets mål är

- Att patienter, studerande, besökande, förtroendevalda och personal skall känna sig trygga i landstingets lokaler och verksamheter
- Att brandskyddsarbetet blir en naturlig del i verksamheten
- Att kostnader för skador orsakade av brand eller brandtillbud skall begränsas
- Att göra personalen riskmedveten i sitt arbete så att en god säkerhetsnivå upprätthålls

Omfattning

Denna riktlinje för brandskydd gäller för hela Landstinget i Kalmar län och för alla verksamheter som bedrivs inom eller på uppdrag av dess förvaltningar.

Systematiskt brandskyddsarbete skall tillämpas av Landstinget för att identifiera och värdera, förhindra eller begränsa brandrisker vilka kan ha negativa konsekvenser för människor, verksamhet, egendom, ekonomi och miljö.

Genom brandskyddsarbetet skall landstinget säkerställa trygghet för patienter, anställda, besökande och alla övriga som berörs av landstingets verksamhet.

Minimivån för brandskyddsstandarderna inom landstinget utgörs av gällande lagar och förordningar som skall efterlevas.

Inom ramarna för ett ledningssystem skall det systematiska brandskyddsarbetet bedrivas och

Riktlinjer för brandskydd

- baseras på fortlöpande analyser av brandrisker och dess konsekvenser i alla verksamheter
- genom kontinuerlig brandutbildning säkerställa personalens kompetens inom såväl förebyggande åtgärder som åtgärder vid en uppkommen händelse
- leda till kostnadseffektiva val av brandförebyggande och brandbegränsande åtgärder
- säkerställa att det finns beredskap att hantera bränder eller brandtillbud
- baseras på god kännedom om inträffade händelser
- ge god riskekonomi
- möjliggöra uppföljning på alla nivåer
- leda till ökad kunskap om brandsäkerhet och en förbättrad riskmedvetenhet hos personalen
- säkerställa allmänhetens förtroende för landstinget

Ansvar

Landstingsfullmäktige fastställer gällande riktlinjer och regler för brandskydd.

Landstingsstyrelsen ansvarar för att riktlinjer och regler utarbetas, att de hålls aktuella samt för samordningen av det systematiska brandskyddsarbetet. Landstingsstyrelsen skall även systematiskt följa upp arbetet och tillse att förbättringsåtgärder utförs.

Ansvar för brandskyddet ligger i linjeorganisationen hos verksamhetens chef.

Som anställd svarar var och en för att uppställda brandskyddsregler följs och att upptäckta brister i brandskyddet kommer till berörd chefs kännedom.

Landstingsrevisorerna ska granska att den interna kontrollen är ändamålsenlig och effektiv.

Arbetsuppgifter	LS	F	BEC	SÄBE-omb	A	Kommentarer
Medverka vid tillsyn av räddningstjänst			X	X		
Ansvarig för uppföljning av åtgärder efter protokoll från brandsyn			X			
Ansvarig för genomförande av allmän brandskydds utbildning			X			Brandutbildare genomför utbildning
Ansvarig för att det finns regler för snabbutrymning och utrymningsplaner med angivna återsamlingsplatser i aktuella byggnader			X			
Ansvarig för funktionskontroll av brandlarm och släckningsutrustning samt markering av nödutgångar			X			Utföres av LTF

Riktlinjer för brandskydd

Ansvarig för årligt genomförande av utrymningsövningar				X		
Brandskyddsavtal och serviceavtal					X	LTF
Uppföljning av falsklarm			X	X	X	LTF
Kontroll och uppföljning av försäkringsvillkor vid brand					X	SÄBE-enheten
Teknisk brandskyddskontroll					X	LTF
Handlingsplan vid brand/alternativa lokaler			X			
Tillsyn						Räddningstjänst
Säkerhetsrådgivning					X	SÄBE enheten

LS = Landstingsstyrelse F = Förvaltningschef BEC = Basenhetschef/Verksamhetschef
SÄBE-ombud = Säkerhets- och krisberedskapsombud A = Annan (se anmärkning)

Brandskyddsorganisation

Landstingsstyrelsen fastställer brandskyddsriktlinjer.

Regional brandskyddsledare (= säkerhetssamordnare) utarbetar brandskyddsriktlinjer och brandskyddsinstruktion i samråd med brandskyddsledare (LTF) och brandskyddsutbildare. Fastställer brandskyddsutbildningens innehåll och omfattning.

Brandskyddsledare utses av LTF verksamhetschef. Medverkar i utarbetande av brandskyddsinstruktion i samverkan med regional brandskyddsledare. Ansvarar för byggnadstekniskt brandskydd. Ansvarar för drift och underhåll av brandlarm och släckutrustning.

Sammanställer och rapporterar brister i brandskyddet till regional brandskyddsledare. Sammanställer och rapporterar tillbud och inträffade händelser till regional brandskyddsledare.

Utbildningsansvarig för brandskyddsutbildning ansvarar för planering och genomförande av fastställd brandskyddsutbildning inom sitt ansvarsområde.

Planerar utbildning tillsammans med lokala SÄBE-ombud.

Utbildningsansvarig Västervik: Västerviks sjukhus och landstingets övriga verksamheter i Västerviks kommun

Utbildningsansvarig Oskarshamn: Oskarshamn sjukhus och landstingets övriga verksamheter i Oskarshamns kommun.

Utbildningsansvarig Kalmar: Länssjukhuset samt övrig primärvård, folktandvård och folkhögskolor exklusive landstingets verksamheter i Oskarshamns och Västerviks kommuner

Riktlinjer för brandskydd

SÄBE-ombud på förvaltningsnivå sammanställer rapporter från brandskyddsronder och rapporterar brister till brandskyddsledare och förvaltningschef. Sammanställer behov av extra brandskyddsutbildning och avropar detta från brandskyddsutbildare. Rapporterar tillbud och inträffade händelser till förvaltningschef och regional brandskyddsledare.

SÄBE-ombud på lokal nivå sammanställer rapporter från brandskyddsronder och rapporterar brister till brandskyddsledare. Sammanställer behov av extra brandskyddsutbildning och avropar detta från brandskyddsutbildare. Rapporterar tillbud och inträffade händelser till närmast överordnad chef, SÄBE-ombud på förvaltningsnivå samt till brandskyddsledare.

SÄBE-ombud på verksamhetsnivå ansvarar för brandskyddsronder inom ansvarsområdet, rapporterar brister i brandskyddet till lokalt SÄBE-ombud. Initierar behov av extra brandskyddsutbildning genom det lokala SÄBE-ombudet. Rapporterar tillbud och inträffade händelser till verksamhetschef och lokalt SÄBE-ombud.

Systematiskt brandskyddsarbete

Systematiskt brandskyddsarbete

Det systematiska brandskyddsarbetet skall omfatta en fortlöpande internkontroll av brandskyddet. Detta skall ske genom att kontrollronder genomförs på varje enhet med regelbundenhet. Vid dessa kontroller skall en landstingsgemensam checklista användas och om brister i brandskyddet upptäcks skall dessa rapporteras till närmaste chef i linjeorganisationen och åtgärdas. Dessa checklistor skall samlas in och sammanställas vilket ger verksamheten en möjlighet att följa upp att kontroller genomförs och skapar dessutom förutsättningar för ett förbättrat brandskydd.

Tillbudsrapportering är en betydelsefull del av det systematiska brandskyddsarbetet då detta ger möjligheter till förbättringsåtgärder för att eliminera framtida tillbud eller bränder. Tillbud skall rapporteras till verksamhetschef samt till SÄBE-enheten som även svarar för sammanställning av inträffade tillbud.

Åtgärder för en trygg utrymning i samband med brand är en del av det förebyggande arbetet kring brandskydd likväl som i samband med en inträffad brand eller brandtillbud. Kunskap om och utmärkning av utrymningsvägar samt rutiner för hur utrymning sker är en förut-sättning för en säker utrymning.

Brandutbildning som ger samtlig personal kunskap om brandskyddsåtgärder och brandskyddsutrustning skall genomföras kontinuerligt, med intervall som bestäms utifrån en riskanalys som genomförs på varje verksamhet i samråd med SÄBE-enheten och brand-utbildare.

Lagstiftning

- Lagen om skydd mot olyckor SFS 2003:778
 - § 1 larma och varna
 - §2 ansvar ägare och nyttjanderättshavare
- Förordningen mot olyckor SFS 2003:789

Riktlinjer för brandskydd

- Lagen om brandfarliga varor
Den som hanterar eller innehar större mängd brandfarliga varor skall ha tillstånd
- Arbetsmiljölagen
Arbetsgivaren har ett ansvar att förebygga olycksfall i arbetet t ex brand
- Byggnadslagstiftningen
Brandskyddet skall utföras på ett från samhället godtagbart sätt

Regler och rutiner

Varje enhet/avdelning skall ha skrivna regler med syfte att *förhindra uppkomst av brand, möjliggöra trygg utrymning, hindra brands spridning samt möjliggöra släckinsats.*

Handlingsplan

En handlingsplan skall tas fram som omfattar

- kartläggning av brandrisker och konsekvensbeskrivning av dessa
- brandskyddsorganisation
- utbildningsplaner
- brandskyddsregler
- drift och underhållsinstruktioner
- kontrollsystem
- uppföljning och dokumentation

Egenkontroll

För att skapa trygghet krävs en systematisk och fortlöpande kontroll av brandskyddet. Detta skall ske genom att kontrollronder genomförs på varje enhet. Egenkontroll skall ske var annan månad. På enheter med stor risk för brand eller särskilt stor risk för allvarliga konsekvenser skall egenkontroll utföras en gång varje månad. Dessa enheter är psykiatrisk klinik, akutmottagning, intensivvårdsavdelning, operationsavdelning, radiologisk klinik (röntgen) samt landstingsfastigheters lokaler för **mediaförsörjning**.

En landstingsgemensam checklista skall användas vid dessa kontroller. Om brister upptäcks skall dessa rapporteras och åtgärdas.

Dokumentation och uppföljning

Genom att samla in och sammanställa checklistor ges verksamheten en möjlighet att följa upp att kontrollronder genomförs och skapar dessutom förutsättningar för ett förbättrat brandskydd.

Egenkontrollen skall dokumenteras på särskild checklista. Eventuella brister i brandskyddet skall dokumenteras, rapporteras till Landstingsfastigheter och när bristen är åtgärdad skall detta dokumenteras i checklisten.

Brandutbildning

All personal skall genomgå brandutbildning vart tredje år, de verksamheter där ökad brandbelastning föreligger, till exempel inom psykiatrisk vård, skall utbildning ske varje år. Ansvaret för att denna utbildning genomförs ligger på verksamhetschefen och utbildningen genomförs av brandutbildningsansvariga.

Riktlinjer för brandskydd

Utbildningsplanen skall vara densamma över hela landstinget och innehållet fastställs av SÄBE-enheten i samråd med brandutbildningsansvariga.

Utbildningen skall omfatta 1/2 dag och innehålla följande områden:

- Lagstiftning/riktlinjer
- Brandorsaker/ allmän brandkunskap
- Riskanalys
- Förebyggande brandskyddsåtgärder
- Åtgärder vid brand eller brandtillbud
- Utrymning
- Tillbudsrapportering
- Uppföljning
- Egenkontroll
- Utbildning
- Praktisk genomgång och träning med olika typer av släckutrustning och metoder

Utbildningen skall kompletteras med praktisk utrymningsövning för personal på vårdavdelningar.

Brandutbildningsansvariga ansvarar för registrering av utbildad personal och kallar till utbildningarna, respektive verksamhet svarar för kostnaderna för utbildningen via intern debitering.

Automatiskt brandlarm

Automatiskt brandlarm enligt SBF 110 skall finnas i samtliga lokaler på sjukhusen. I externa lokaler såväl förhyrda som egna ägda skall finnas automatiskt brandlarm eller automatisk brandindikering.

Omfattning av det automatiska brandlarmet fastställs av Landstingsfastigheter i samråd med SÄBE-enheten.

Automatisk brandindikering

Om automatisk brandindikering finns skall detta system kunna anslutas till eller vara kompatibelt med och kunna kommunicera på protokollnivå landstingets befintliga inbrottslarmsystem.

I alla lokaler utanför sjukhus skall automatisk brandindikering minst finnas i alla utrymningsvägar, transportvägar och i de lokaler där det föreligger stor risk för uppkomst av brand eller där särskild risk föreligger i samband med brand.

Omfattningen av automatisk brandindikering fastställs av Landstingsfastigheter i samråd med SÄBE-enheten.

Omfattningen av automatisk brandindikering fastställs av Landstingsfastigheter i samråd med SÄBE-enheten.

Riktlinjer för brandskydd

Utrymningslarm

I samtliga lokaler och fastigheter där det finns automatiskt brandlarm eller automatisk brandindikering skall detta vara anslutet till ett godkänt utrymningslarm.

Utrymningsskyltning

I samtliga förhyrda eller egna ägda lokaler och fastigheter skall det finnas utrymningsskyltning enligt **BBR xxx** och **AFS XXX**.

I lokaler och fastigheter med stor risk för brand skall dessa kompletteras med utrymningsmarkering på golv eller på vägg nära golv. Även i övriga lokaler och fastigheter bör det finnas utrymningsmarkering på golv eller på vägg nära golv.

Utrymningsskyltar skall kontrolleras samtidigt med egenkontroll av brandskyddet.

Vid varje förändring av lokalerna skall utrymningsskyltning kontrolleras och vid behov ändras eller kompletteras. Detta skall ske i samråd med Landstingsfastigheter och SÄBE-enheten.

Rökning

Rökning är förbjuden i landstingets förhyrda eller egna ägda lokaler och fastigheter. Särskilda regler för rökning finns tillgängliga på landstingets intranät Bryggan.

Levande ljus och annan öppen låga

Levande ljus eller annan öppen låga får ej användas i landstingets förhyrda eller egna ägda lokaler. Vid högtider eller andra särskilda tillfällen kan verksamhetschef bevilja undantag under förutsättning att särskild försiktighet iakttages och någon person utses som ansvarig.

Textilier och möbler

För att minska risken för uppkomst och spridning av brand skall möbler och textilier i skälig omfattning vara av sådant material att de ej medverkar till uppkomst och spridning av brand.

Alla inköp av möbler och textilier skall ske genom inköpsavdelningen.

I lokaler med låg sannolikhet för brand eller begränsade konsekvenser av brand

Exempel på lokaler som har låg sannolikhet för brand eller begränsade konsekvenser av brand är sådana lokaler där patienter eller besökande normalt inte vistas i är administrativa lokaler, kontor, expeditioner och personalutrymmen, krävs inga högre krav på brandsäkerhet än vad konsumentverket kräver. Standard:

SS-EN 1021-1 för stoppad möbel

SS-EN 597-1 för madrass.

Testen är att produkten ska klara eldkälla motsvarande glöd från cigarett.

Inga speciella krav för textilier krävs.

I lokaler med måttlig sannolikhet för brand eller måttliga konsekvenser av brand

Exempel på sådana lokaler är lokaler där patienter och besökare normalt vistas. I dessa lokaler skall man ha en låg brandbelastning och då krävs att möbler och textilier är testade och

Riktlinjer för brandskydd

uppfyller följande standarder:

SS-EN 1021-1 respektive -2 för stoppad möbel (testen är att produkten ska klara eldkälla motsvarande glöd från cigarett samt en liten gaslåga),

SIS 65 00 82 för fritt hängande textilier (testen är att produkten ska klara gaslåga motsvarande tändsticka),

SS 876 00 01 för vårbädd (testen är att produkten ska klara en liten gaslåga för madrass eller eldkälla motsvarande en glödande cigarett täckt med bomullsvadd motsvarande täcke eller kudde).

Textilierna skall efter tvätt fortfarande klara brandskyddskraven.

Textilier som kräver ombehandling av flamskyddet efter tvätt skall endast i yttersta undantagsfall införskaffas.

Produkterna bör vara märkta med godkänd brandtestmetod.

Om lokalen är utrustad med automatisk sprinkler kan avsteg göras i samråd med Landstingsfastigheter och SÄBE-enheten.

I lokaler med stor sannolikhet för brand, eller omfattande konsekvenser av brand

I lokaler där det föreligger stor sannolikhet för brand, risk för anlagd brand eller där en brand kan få omfattande konsekvenser krävs högsta krav på brandsäkerhet

Exempel på sådana lokaler är inom slutna psykiatrisk vård, akutmottagningar eller motsvarande.

Här ska möbler och textilier vara testade enligt och uppfylla standard:

NT Fire 032 för stoppad möbel med kravkriterier enligt SS 876 00 10 (testen är att produkten ska klara eldkälla i form av gaslåga motsvarande brand från t ex hopknycklade tidningssidor)

NT Fire 043 (klass I) för fritt hängande textilier (testen är att produkten ska klara gaslåga motsvarande brand i t ex papperskorg),

SS 876 00 10 för vårbädd (testen är att produkten ska klara gaslåga motsvarande brand från t ex hopknycklade tidningssidor).

Textilierna skall efter tvätt fortfarande klara brandskyddskraven.

Textilier som kräver ombehandling av flamskyddet efter tvätt skall endast i yttersta undantagsfall införskaffas.

Produkterna bör vara märkta med godkänd brandtestmetod.

Elektrisk utrustning

Vid inköp av elektrisk utrustning skall inköpsavdelningen kontaktas.

Apparaterna skall, där sådana alternativ finns, vara flamskyddade.

Kaffebruggare, strykjärn, vattenkokare, brödrostar mm får ej användas om de inte är anslutna till timer. Undantag kan göras för nyare utrustning med inbyggt överhettningsskydd.

Riktlinjer för brandskydd

På Trinetter som ej används skall vreden tas bort eller på annat sätt göras funktionsodugliga. Trinetter som är i bruk skall vara försedda med timer.

I lokaler med hög belastning av elektrisk utrustning skall brandskyddet kompletteras med kolsyresläckare.

Heta arbeten

Vid heta arbete skall skriftligt tillstånd från ansvarig ingenjör på Landstingsfastigheter finnas. Endast personal som har godkänd utbildning i heta arbeten får utföra dessa.

Svetsutrustning etc. skall uppfylla gällande regler och kontrolleras regelbundet med intervall som beslutas av Landstingsfastigheter. Lagtext?

Om gasflaskor tillfälligt förvaras på arbetsplats för heta arbeten skall dessa skyltas enligt gällande regler.